

maa gaae igjennem taust, og dette Princip finder Stadfæstelse derved, at det ikke kan finde Modsigelse ved en udtryffeligg Afstemning. Dette er den mislige Stilling, hvori man saaledes er, men det kan nu engang ikke være anderledes. Jeg kan ikke give de Herrer Raad om, hvorledes man skal stille sig med Hensyn til alle de Endringsforslag, der ere opførte, og jeg seer meget vel, at det ved denne Leilighed ikke vil være muligt at føre dette Spørgsmaal igjennem, men jeg troer dog, at De ville erkjende, at det fremgaaer klart af, hvad jeg har fremhævet, at man er paa en forkeert Veie med Hensyn til Sorø Akademi. Hvis man følger den Veie, Udvalget anbefaler, saa skal man være ærlig, saa skal man ikke lede efter en Maske, hvorunder man kan skjule det, man tager fra Sorø; saa skal man sige: Statskassen regner sig selv til Indtægt, hvad den faaer af Sorø Akademi som Overstrib, saa har man reent Brød i Posen; men inden man kommer dertil, troer jeg rigtignok, at det vilde være heldigt, om man søgte — og det med Ærlighed og Velvillie —, om der ikke skulde være naturlige Formaal for Sorø Akademi, der til Hæder for Stiftelsen og til Gavn for det hele Fædreland i dette Næblik kunde opfyldes. Jeg anbefaler ikke nogen slavisk Hængen ved Forsædrenes forældede Bestemmelser, men jeg siger til Dem, mine Herrer, de, der ringeagte og krænke, hvad Fortiden har overgivet til os, maae ogsaa være belavede paa, at Fremtiden paa samme Maade træder under Fødder, hvad vi vedtage, og De kuldkaste derved den virksomste Bevæggrund, der findes hos Folk til at anvende deres Rigdomme paa en for Staten nyttig og gavnlig Maade, thi Intet kan i Sandhed være mere affrækkende for Enhver, der vil anvende sine Midler til Fædrelandets Tarv, end at de særlige Diemed, hvori der er legeret Midler, forlades, og at Statskassen gjør sig til Indtægt, hvad der skulde være en Indtægt for en særskilt Institution.

Thurah: Den ærede Kirke- og Undervisningsminister har søgt at raade God paa, eller, rettere sagt, tilstræbt at formindste den Underbalance, hvori det lærde Skolevesen be-

finder paa Midler dcrimod, i længere Tid vil befinde sig, idet han har foreslaaet, at for Fremtiden Skolepengene skulde forhøies; og Antallet af Tripladser i de lærde Skoler nedsættes. Jeg maa imidlertid bemærke, at Nyttens heraf vil udelukkende blive afhængig af, hvorvidt Freqventsen vil blive den samme som hidtil, thi dersom den ikke bliver det, vil Midlet aabenbart ikke være hensigtsvarende. Forholdet er opgjort saaledes, at der for Næblikket befinder sig 1,390 Disciple i vore lærde Skoler, og naar man dividerer dette Tal med 12, som er Skolernes Antal, vil man faae 116 Elever paa hver Skole. Dersom de lærde Skolers Capitalformue ikke dar saa stor og gav et saa stort Udbytte, som den gjør, vilde det være meget uansteligt med dette lille Antal Elever at dække Underbalancen ved de lærde Skoler, men, dersom dette Antal formindstes i Fremtiden, vil Underbalancen, uagtet Skolepengenes Forhøielse og uagtet Tripladsernes Formindstelse, bestandig forøges, og jeg troer, at der er al Grund til at antage, at Freqventsen netop i Fremtiden vil aftage. Hvad er det nemlig for Børn, der i Almindelighed frequentere vore lærde Skoler? Det er Embedsmænds Børn i Kjøbstæder og paa Landet, og dernæst overveiende de Borgeres Børn, der ere bosiddende i de Byer, hvori Skolerne findes, men der er ikke Spørgsmaal om, at, om end Skolepengene ikke forhøies betydeligt, vil det dog have nogen Betydning for de Borgere, der have ifinde at sætte deres Børn til Studieringene, og endnu mere for de Forældre, der andetstedsfra skulde sende deres Børn til Skoler i Kjøbstaden, og der tillige sætte dem i Pension. Hvad jeg imidlertid troer endnu mere vil formindste Freqventsen i Skolerne, er Indskrænkningen af Tripladserne, thi, hvormange Forældre have ikke sat deres Børn i lærde Skoler i Haab om, at de senere vilde faae Triplad, hvoraf der var saa mange, og hvor Mange vilde ikke fremtidig føle sig afmægtige med Hensyn til den Pengesum, de maae anvende paa deres Børns lærde Dannelse og derfor unddrage dem en saadan! Endelig er der fra flere Sider fremkommet den Oplysning, at der for Næblikket findes et Overtal af Studerende — man regner, at der